

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722203953
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6722203953.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Martina Štubniaka, vo veci starostlivosti o maloleté deti: X. S., nar. XX. XX. XXXX a E. S., nar. XX. XX. XXXX, obidvaja trvale bytom Z., B. XX/XX, t. č. bytom G., obidvaja štátne občianstvo SR, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Mesto Zvolen, deti matky: A. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z., B. XX/XX, t. č. bytom G., občianka SR, a otca: X. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W., J. L., t. č. bytom G., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky a otca maloletých proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 10P/102/2022-13 zo dňa 21. 09. 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 10P/102/2022-13 zo dňa 21. 09. 2022 **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že nariadil neodkladné opatrenie:

I. Súd nariadil rodičom maloletých detí D. O., nar. XX.XX.XXXX a X. S., nar. XX.XX.XXXX odovzdať maloleté deti X. S., nar. XX.XX.XXXX a E. S., nar. XX.XX.XXXX, do dočasnej starostlivosti - Centra pre deti a rodiny Necpaly, Necpaly 44, 038 12 Necpaly.

II. Súd určil matke A. O., nar. XX.XX.XXXX výživné na maloleté deti X. S., nar. XX.XX.XXXX a E. S., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa a to na každé dieťa zvlášť, mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom doručenia tohto uznesenia na účet Centra pre deti a rodiny Necpaly, Necpaly 44, 038 12 Necpaly.

III. Súd určil otcovi X. S., nar. XX.XX.XXXX výživné na maloleté deti X. S., nar. XX.XX.XXXX a E. S., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa a to na každé dieťa zvlášť, mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom doručenia tohto uznesenia na účet Centra pre deti a rodiny Necpaly, Necpaly 44, 038 12 Necpaly.

IV. Súd uložil navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať na súd návrh vo veci samej na zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti.

V. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen (ďalej len „navrhovateľ“) navrhol nariadiť neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloleté deti, ktorým žiadal dočasne umiestniť maloleté deti do starostlivosti - Centra pre deti a rodiny Necpaly, Necpaly 44, 038 12 Necpaly. Navrhovateľ uviedol, že rodina je dlhodobo monitorovaná, nakoľko matka so staršími deťmi žila v nevyhovujúcich podmienkach, žili ako bezdomovci, maloleté deti boli ponechávané v mieste bydliska samé (išlo o staršie maloleté deti, ktoré sú už umiestnené v CDR a v náhradnej osobnej starostlivosti). Maloleté deti O. a E. sa narodili z družkovského vzťahu matky s X. S., ktorý má nepriaznivý psychický stav. Bytové pomery rodiny sú veľmi skromné rodičia s maloletými deťmi žijú v jednej miestnosti - ide o prostý príbytok v trávnom poraste, ktorý nie je vhodný pre novorodenca a batôľa. V príbytku nie sú žiadne okná, rodina má k dispozícii jednu posteľ,

ktorá je príliš blízko vykurovacieho telesa. V tesnej blízkosti pecky sú aj rôzne kusy oblečenia a celá miestnosť pôsobí stiesnene. Rodičia postavili prístavbu, ktorá nie je dokončená, chýba prepojenie s ústrednou miestnosťou ako aj prekrytie otvoru steny na severnej strane príbytku. Terénni pracovníci poukazujú na nebezpečné prostredie a rizikovosť prostredia, v ktorom sa maloleté deti nachádzajú. Vzniká obava z pecky, ktorú rodina začala používať na vykurovanie príbytku, najmä vzhľadom na jej umiestnenie a napojenie na dymovod. Rodičia maloletých detí boli na riziko upozornení, ale oni nevidia žiadne riziko vznietenia, vzniku požiaru či udusenía. Neuvedomujú si vážnosť situácie. Prostredie, v ktorom sa maloleté deti nachádzajú je nevhodné pre zdravý rozvoj maloletých detí a prospešný vývin maloletých detí, obzvlášť pre novorodenca a batola. Rodičom bola zo strany navrhovateľa a terénnych pracovníkov opakovane ponúkaná možnosť ubytovania v krízovom dome pre matky s deťmi, možnosť podať si žiadosť o sociálny byt. Rodičom bolo počas rozhovorov v prirodzenom prostredí pravidelne poskytovaná podpora v riešení situácie, nič sa však nezmenilo a rodina naďalej s maloletými deťmi žije v rizikovitom prostredí. Psychomotorický vývin maloletého X. je mierne oneskorený. Na Okresnom súde Zvolen tiež prebieha súdne konanie vo veci ohrozovania mravnej výchovy mládeže (súvis so záškoláctvom starších maloletých detí umiestnených do CDR a NOS). Súdne pojednávanie je zatiaľ odročené na deň 01.02.2023.

Navrhovateľ oslovil aj najbližšiu rodinu maloletých detí, ale nikto z rodiny nebol ochotný, aby mu boli zverené maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Okresný súd posúdil vec podľa § 2 ods. 1, § 2 ods. 2 CMP, § 324 ods. 1 CSP, § 360 ods. 1 CMP, § 326 ods. 1, 2, § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1 CSP, § 367 ods. 1 CMP, § 336 ods. 1 prvá veta, ods. 2, 3 CSP.

4. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných zákonných ustanovení. Po posúdení návrhu navrhovateľa, ako aj predložených listinných dôkazov dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný, nakoľko mal za osvedčené, že takéto rozhodnutie je za daného stavu naliehavé a chrániace záujmy maloletých detí. V danej veci navrhovateľ osvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov u maloletých detí. Okresný súd mal preukázané z predložených listinných dôkazov, že rodičia nie sú na tento čas schopní zabezpečiť aspoň základnú osobnú starostlivosť o maloletého R. a E.. Otec a matka, ktorí sa starajú o maloleté deti majú nevhodné podmienky na bývanie pre maloletého D. (batoľa) a E. (novorodenec) aj napriek tomu, že im bolo poskytnuté terénne sociálne poradenstvo prostredníctvom navrhovateľa a terénnych pracovníkov Centra pre deti a rodiny, detašované pracovisko V. P. Tótha 17 a J. Kozáčeka 11, Zvolen, a boli oboznámení s možnosťou požiadať o sociálny byt prípadne pobyt matky s deťmi v krízovom dome pre matky s deťmi. Rodičia neupravili svoje bytové pomery a nemajú záujem zmeniť svoj spôsob života. Navrhovateľ vyhodnotil mieru ohrozenia u maloletých detí na vysokú mieru ohrozenia. Na tento čas je okresný súd toho názoru, že dočasné umiestnenie maloletých detí do ústavnej starostlivosti je v ich záujme. Okresný súd pri rozhodovaní prihliadol aj na skutočnosť, že blízka rodina neprejavila záujem postarať sa o maloletého X. a E. ako aj na to, že aj iné maloleté deti matky sú toho času umiestnené v centrách pre deti a rodiny práve tiež z dôvodu nevyhovujúcich podmienok, v akých rodina žije. Za tohto skutkového stavu dospel okresný súd k presvedčeniu, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný a preto mu vyhovel a zároveň uložil navrhovateľovi podať návrh vo veci samej.

5. V súlade s 366 CMP, § 62 ods. 1, 3, 81 ods. 1, 2 zákona o rodine, okresný súd rozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom. Nakoľko každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť určil rodičom povinnosť platiť výživné v minimálnom rozsahu. Zo šetrenia z lustrácie na Sociálnu poisťovňu nevyplývali skutočnosti odôvodňujúce vyššiu dočasnú úpravu výšky výživného.

6. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

7. V súlade s § 355 ods. 2 CSP, § 357 písm. d) CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podali proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie rodičia maloletých detí. Uviedli, že maloleté deti chcú spať. Sociálne pracovníčky, čo k nim chodia na chatu, neriešili deti, ale riešili otca detí, riešili kde spávajú, hovorili, že v jednej chate nemôžu byť všetci. Oni postavili ďalšiu chatu, predelili ju, na jednej strane je kuchynka s pecou a oddelená spáľňa s kobercom, je tam teplúčko. Strechu majú spravenú z lepenky. Majú všetko, malému X. kupovali jogurty, kekse, mandarínky, všetko čo má rád, kúpili aj dva televízory,

aby mohli pozerat' rozprávky, nepijú. Sociálne pracovníčky boli voči nim zaujaté. Keď im brali deti, deti plakali. Iné deti sú na tom horšie. Keď predelili chatku na dve časti, to už sociálne pracovníčky neprišli, to svedčí o ich zaujatosti. Kúpili aj centrálu za 2 209,- €. Sociálne pracovníčky im dávali nádej, ani podnájom im nenašli, nič. Keďže sú rómskeho pôvodu, tak ich odmietali. Pre deti robili všetko, aby sa mali dobre, mali teplo. Otec detí robil aj drevo, preto kúpil motorovú pílu. Teplú vodu nosí z charity každý druhý deň. Každý druhý deň deti matka kúpe. Majú pampersky, šampóny, 800 kg oblečenia, majú toho plno. Bývajú v chate viac ako 4 roky. Nechcú, aby deti vychovával štát, ale oni ako rodičia. Sociálne pracovníčky im hovorili, že majú ísť do roboty, a to aj druh, na ktorého berie matka detí opatrovateľské. Posielajú aj fotky. Doteraz im sociálka nepomohla. Uviedli, že keď sa narodil I. XX. XX. XXXX, tiež to bol novorodenec, tiež mali pec a nič sa nestalo. Teraz dali pec ďalej od postele, 1,5 m dookola je zabetónované, nemôže nič horieť. Z pece nebol dym v izbe. Majú dve miestnosti, jednu izbu a jednu kuchyňu a podlahu z betónu a koberce.

8. Žiadne vyjadrenia k odvolaniu neboli podané.

9. V dôsledku podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu ustanovení § 65 a § 66 CMP a bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania podľa § 68 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) uznesenie okresného súdu, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

10. Podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia. V súdnej veci nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dostatočne zistil skutočný stav a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre rozhodnutie o veci. Dôvody, pre ktoré tak urobil správne rozobral v odôvodnení rozhodnutia. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.

12. Odvolanie rodičov maloletých detí nepoukazuje na žiadne také dôvody, ktoré by podmieňovali zmenu rozhodnutia.

13. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd, vzhľadom na odvolacie dôvody udáva, že súd prvej inštancie v súlade s § 215 CSP rozhodol na základe osvedčeného skutočného stavu, ktorý subsumoval pod správnu normu hmotného práva, ktorú správne interpretoval.

14. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné neodkladne upraviť pomery.

15. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

16. Navrhovaným neodkladným opatrením žiadal navrhovateľ dočasne umiestniť mal. deti do starostlivosti Centra pre deti a rodinu Necpaly, vzhľadom na to, že rodina žije v nebezpečnom, život ohrozujúcom prostredí a v prostredí nepriaznivom pre zdravý a bezpečný vývin maloletých, rodičia nemajú dostatočne rozvinuté rodičovské zručnosti, otec má nepriaznivý psychický stav, je ohrozený život, zdravie a priaznivý vývin maloletých.

17. Štát má povinnosť podporovať rodinný život, vytvárať také podmienky, ktoré budú k ochrane rodinného života prispievať, pričom v prípade zásahu do rodinného života musí preferovať záujmy detí. Náhradnú starostlivosť môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život.

18. V konaní bolo osvedčené, že rodina žije v nebezpečnom, život ohrozujúcom prostredí, v prostredí nepriaznivom pre zdravý a bezpečný vývin. Rodičia nie sú na tento čas schopní zabezpečiť aspoň

základnú osobnú starostlivosť o maloletého R. a E.. Otec a matka, ktorí sa starajú o maloleté deti majú nevhodné podmienky na bývanie pre maloletých. Bytové pomery rodiny sú veľmi skromné, ide o prostý príbytok v trávnom poraste, ktorý nie je vhodný pre novorodenca a batola. V príbytku nie sú žiadne okná, rodičia si postavili prístavbu, ktorá nie je dokončená, chýba tiež prekrytie otvoru steny na severnej strane príbytku. Pri šetrení bolo zistené, že vzniká obava z pecky, ktorú rodina začala využívať na vykurovanie príbytku, najmä jej umiestnenie a napojenie na dymovod, iskry z pecky samovoľne vyletujú do priestoru, kde sa nachádzajú aj maloleté deti. Rodičia nevidia žiadne riziko vznietenia, vzniku požiaru, či udusenía sa pri spaľovaní tuhého paliva, nevedomujú si dostatočne vážnosť situácie. Príbytok nie je napojený na vodu. Rodičia nemajú záujem zmeniť spôsob života, nakoľko im tento spôsob vyhovuje. Okresný súd správne dospel k záveru, že prostredie, v ktorom sa maloleté deti nachádzajú, je nevhodné pre zdravý rozvoj maloletých detí a ich prospešný vývoj. Miera ohrozenia u maloletých detí je vysoká.

19. Okresný súd zistil, že nikto z najbližšej rodiny maloletých detí nechcel, aby im boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

20. Za daného osvedčeného skutkového stavu dospel okresný súd k správne záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný a preto mu vyhovel. Ohrozenie riadnej výchovy detí nekvalitou ich života prevažuje nad záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život.

21. Zároveň v súlade s 366 CMP, § 62 ods. 1, 3, 81 ods. 1, 2 zákona o rodine správne rozhodol okresný súd o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom v minimálnom rozsahu.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že ide o rozhodnutie o dočasnej starostlivosti, preto súd nariadil navrhovateľovi neodkladného opatrenia, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia podal návrh vo veci samej na zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti. V konaní vo veci samej súd bude zisťovať rozhodujúce skutkové okolnosti, zistí skutočný stav, v konaní vo veci samej budú môcť účastníci konania, t. j. aj rodičia maloletých detí predkladať ďalšie tvrdenia a dôkazy, a na základe zisteného skutočného stavu súd rozhodne.

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).